

DOI: 10.7596/taksad.v5i2.518

Öğretmenlere Göre Bilgisayar Destekli Eğitimin Gelişim Süreci: Sivas İli Örneği

Yahya Fidan¹, Canan Yıldırım², Bilal Tırnakçı³, Hanifi Parlar⁴

Öz

Öğretmen, toplumun gelişmesinde en büyük role sahip olan meslek gruplarından birisidir. Eğitim ve öğretim sürecinde bilgisayar kullanımı, bilgisayar destekli eğitim, eğitim ve öğretim etkinliklerinin etkisini artırmak ve sonuçlarını rekabet edilebilirlik açısından bir avantaja dönüştürmek için yapılan çalışmalardır. Bu çalışma, iki farklı tarihte, öğretmenler üzerinde yapılan, bilgisayarların eğitim üzerindeki etkisini belirlemeyi amaçlayan araştırmaların sonuçlarına dayanmaktadır. İlk araştırma, bir yüksek lisans tezi kapsamında, Sivas İl Merkezinde bulunan liselerde görev yapan öğretmenlerinin, eğitim ve öğretimde bilgisayar kullanımının başlatılmasıyla ilgili olarak görüşlerini tespit etmek amacıyla 2002 yılında gerçekleştirilmiştir. İkinci araştırma ise, 13 yıl önce yapılmış olan araştırmanın, gelişmenin seyrinin görülmesi amacıyla yeniden uygulanmasıdır. Bu çalışmayla, öğretmenler nezdinde, 13 yıllık sürede, eğitim ve öğretime bakışta, eğitimde ve öğretimde bilgisayara yaklaşımda nelerin değiştiği, öğretmenlerin hangi görüşlerinde ne gibi gelişmeler olduğunu görmektir. Genel olarak bakıldığında, öğretmenlerin teknolojinin eğitime uygulanmasında 13 yıl öncesine göre bilgisayar destekli eğitime daha olumlu baktıkları görülmüştür. Bilgisayar destekli eğitimin, öğrenme, pekiştirme, hatırlama, örnek çözme, sonuçları kontrol etme, çevrimiçi iletişim kurma ve yardım alma vb. süreci kolaylaştırma ve etkinliği artırma

¹ İstanbul Ticaret Üniversitesi, İşletme Fakültesi, yfidan@ticaret.edu.tr

² Karabük Üniversitesi, İşletme Fakültesi, cananyildiran@karabuk.edu.tr

³ Milli Eğitim Bakanlığı, btirnakci@meb.gov.tr

⁴ İstanbul Ticaret Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, hparlar@ticaret.edu.tr

konularında daha fazla katkıda bulunabileceği, bu amaçla program geliştirme, kullanımı kolaylaştırma çalışmalarına ağırlık verilmesi gerektiğine yönelik bilgiler elde edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Bilgisayar Destekli Eğitim, Öğretmen, Etkili Öğretim.

The Development Process of Computer Aided Education According To Teachers: Sivas Case Study

Abstract

Teachers are among the people who play a key role in the development of societies. The use of computers in education, in other words, computer aided education, is done in order to increase the effectiveness of educational activities and to use their outcomes as an advantage in terms of competitiveness. This study relies on two former studies that were conducted on different dates, in order to determine the influence of computers on education. The first study was conducted in the province of Sivas, Turkey in 2002 and it was conducted as a part of a master's thesis to determine the views of the teachers working in high schools, on the use of computers in education. The second study is the reapplication of the first one and the aim of this study was to determine what has changed in the views of teachers towards the use of computers in education since the first study. Generally speaking, it is seen that teachers have a more positive approach towards the use of technology aided education more than 13 years ago. Furthermore, it was concluded that computer aided education could facilitate and increase the efficiency of the processes such as learning, practice, question solving, checking the results, online communication, getting help and etc. Thus, it is considered to be essential to focus on studies to develop programs and facilitate the use of computers in education.

Key Words: Computer Aided Education, Teachers, Efficient Education

1. Bilgisayar Destekli Eğitim

Bilgisayar, hangi alanda kullanılırsa kullanılsın, yaptığımız işleri daha hızlı, daha kolay ve daha etkili olarak yapabilmemiz için vazgeçemeyeceğimiz bir araçtır. Eğitimi ise biraz veciz biraz da sonuçları açısından, “öğrendiğimiz her şeyi unuttuğumuzda geriye kalan” olarak ifade edecek olursak, bilgisayar destekli eğitimi de; “insanların geriye doğru baktıklarında, daha çok bilgiyi hatırlayacakları, eskiye göre daha etkili olabilecekleri bir

süreci gerçekleştirmek için, eğitim etkinliklerinde bilgisayarın yoğun olarak kullanılması” olarak tarif edebiliriz. Yaşadığımız çağda, bilgi ve teknolojinin hız kesmeden gelişimi ve yaygınlaşmasından dolayı hemen her sektörde değişim kaçınılmaz olmuştur. Eğitim sektörü de bunlardan birisidir.

Eğitimcilerin, yeni teknolojileri öğreterek ve bu teknolojileri toplumun ihtiyaçlarına göre kullanabilecek bireyler yetiştirme zorunluluğu bulunmaktadır. (Akkoyunlu, 1995, s.105). Eğitimle kazanılan bilgilerin, becerilerin, sistemli bir şekilde daha verimli olarak kullanılabilmesine ve uygulanabilmesine teknoloji yardımcı olmuştur (Alkan, 2011, s.12).

Öğretimin önemli unsurlarından biri haline gelen bilgisayarların etkin kullanımı için özelliklerinin, kullanımının bilinmesi gerekmektedir. Bu nedenle, bilgisayar destekli eğitimde öğretmenlere verilen bilgisayar eğitimleri büyük önem taşımaktadır. Bu anlamda branş ayrımı yapılmaksızın, her öğreticinin “işimi bilgisayarla nasıl daha etkin yapabilirim” sorusunu sorması ve bilgisayarın kendisine nasıl yardımcı olacağını araştırması gerekmektedir.

Bilgisayar destekli eğitim; öğrencilerin kendi eksiklerini, performanslarını bilmelerine yardımcı olan, grafik, ses, animasyon yardımıyla derse daha ilgili olmalarını sağlayan, öğrenmeye teşvik eden, eğitim sürecinde bilgisayarlardan yararlanma yönetimi (Baki, 2002, s.11) olarak ifade edilmektedir.

Bir başka tanımda Hamafin ve Peck, (1988) bilgisayar destekli eğitim, öğrenme eyleminin gerçekleştiği ortamda, hem öğrenme sürecini hem de öğrenci motivasyonunu güçlendiren, öğrencilere kendi kendilerine de öğrenme imkanı sağlayan ve öğrencilerin öğrenme hızlarına göre yararlanabileceği bilgisayarlarla oluşmuş bir eğitim yöntemi şeklinde tanımlanmaktadır.

Eğitim sürecinde bilgisayarı bir seçenek olarak değil de, öğretim sistemini güçlendiren ve tamamlayan bir araç olarak görmek gerekir (Uşun, 2004, s.42). Günümüzde artık bilgisayar, eğitimin her alanında bulunmaktadır. Öğrenci işlerinden, araştırmalardan, ders içeriklerinin hazırlanmasından, derslerin işlenmesinden, kütüphanelerde öğrencilerin ders çalışma aracı olarak kullanmalarına kadar birçok alana girmiştir ve aktif olarak hem öğretmenlerin hem de öğrencilerin eğitim öğretim hayatını kolaylaştırırken daha verimli olmasına yardımcı olmaktadır.

Bilgisayar destekli eğitim uygulamalarının başarılı olması için uygulamalarda önemli olan etkenler vardır. Bunlar (Köksal ve Yavuz, 1992, s.59) Öğretmen eğitimi, ders

yazılımlarının değerlendirilmesi ile geliştirilmesi, doğru donanım seçeneği, uygulamaların uyarlanması, denetim, değerlendirme ve geri bildirim.

Bilgisayar destekli eğitimde en aktif olan aktör öğretmen olduğundan sürecin en önemli unsurudur. Ne kadar gelişmiş program tasarlanmış olursa olsun, şayet öğretmenler bu süreci yönetecek bilgi, tecrübe ve donanıma sahip değil, gereken kontroller yapılamıyor ise istenen sonucun alınması mümkün değildir. Bir örnek vermek gerekirse; ABD’li bir işletme tarafından geliştirilen ve dünyanın birçok ülkesinde başarıyla uygulanan DynEd İngilizce Eğitim Programı Milli Eğitim Bakanlığı tarafından satın alındı ve büyük bir istekle uygulanmaya başlandı. Aynı zamanda özel okullar ve özel üniversiteler tarafından da uygulanan bu program bilgisayarsız gerçekleştirilmesi mümkün olmayacak birçok etkinliği yapabiliyordu. Öğretmene, öğrencinin herhangi bir konuyu ne zaman, hangi başarı düzeninde, ne kadar süreyle çalıştığını ve nasıl bir sonuç aldığını, telaffuz kalitesine varana dek gösterebiliyordu. Öğretmen öğrencisini, zümre başkanı kendine bağlı öğretmen ve öğrencileri, okul idarecileri tüm sistemi an be an izleyebiliyor, bir ildeki yetkililer ise tüm okulları, öğrencileri görüp, hangi okul ve öğretmenin, öğrencilerin sistemi daha iyi kullanabildiklerini izleyebiliyorlardı. Klasik eğitim yöntemleriyle kesinlikle yapmanın, öğrenmenin mümkün olmadığı bu harikulade yazılımı maalesef sistemi kullanması gereken aktörlerin gereği gibi yönlendirilememesi nedeniyle devre dışı bırakmak zorunda kaldık. Bu örnekte de görüldüğü gibi, süreçteki en önemli aktör olan öğretmen bilgi, yetenek, istek ve yüksek motivasyona sahip olmadığında, ne kadar etkili bir sistem tasarlanırsa tasarlansın hedefe ulaşmak mümkün olmayacaktır. Bu itibarla, sadece sistemi kurmak değil, sistemi kullanacak olan öğretmenin eğitimi büyük önem taşımaktadır.

İkinci önemli aktör tabii olarak öğrencidir. Öğrencinin de bu süreçte istekli olması, sürece katılması ve sürecin amaçlarına uygun davranması gerekmektedir.

Bilgisayar destekli öğretim programlarından en yüksek yararın sağlanması öğretmene bağlıdır. Çünkü öğrencilerin bilgisayar destekli öğretim programlarından yararlanma zamanlarına, bilgisayarla etkileşimde bulunma biçimlerine karar verecek ve öğrencilere o doğrultuda rehberlik edecek kişi öğretmenlerdir (Marangoz, 2013, s.26).

Aynı zamanda bilgisayar destekli eğitim uygulamalarının daha iyi ve etkili nasıl olabileceği, nasıl geliştirilebileceği, uygulamaları daha verimli hale nasıl getirilebileceği öğretmenlerin yorumları, önerileri ve yapıcı eleştirileri ile gerçekleşecektir. Bu uygulamaların uygulayıcıları öğretmenler olduğundan programların, yazılımların vb. gibi olumlu ve olumsuz

yönelimlerine en rahat şekilde fark edenlerdir (Uşun, 2004, s.138). Öğretmenin sınıf yönetiminde aktif olabilmesi için, sabırlı ve esnek davranışlarda bulunarak, uygulama sırasında bilgisayarla ilgili ortaya çıkabilme ihtimali olan sorunlara karşı tedbirli ve çözümcü olmalıdır (Halis, 2002, s.121).

Bilgisayar destekli eğitim uygulamalarının daha etkili kullanılabilmesi için dikkat edilmesi gereken bazı hususlar (Engin, vd. 2010, s.78):

- Bilgisayar kullanım becerisi kazanılmalıdır.
- Kullanılacak program çeşitlerinin müfredata ve öğrencilerin seviyelerine uygun olmalıdır.
- Bilgisayar kullanımında plan ve program olmalıdır.
- Yazılım Türkçe olmalıdır. Ayrıca dilbilgisi ve imla kurallarına uygun hazırlanmalıdır.
- Kullanılan programlar MEB tavsiyeli ya da öğretmenler tarafından onaylanmış olmalıdır.
- Bilgisayara bağımlılığa engel olmak için sosyal ve çevresel etkileşim devam etmelidir.
- Hem öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılayacak hem de öğrencileri sıkmayacak programlar seçilmelidir.
- Zengin sözcüklü ifadeler kullanılmalıdır.
- Hazırlanan programlar zaman bakımından aşırı uzun olmamalıdır.
- Öğretmenler ders planını ve donanımını önceden kontrol etmelidirler.
- Ortak kullanımda olan bilgisayarların eşit kullanımına dikkat edilmelidir.

Günümüzde gelinen noktaya bakıldığında ise, ilköğretim 1-8. basamak arasında seçmeli ders olarak verilen “Bilişim Teknolojileri” dersinin öğretim programlarının hazırlanması, Bilişim Teknolojisi Sınıflarının oluşturulması, dersi verecek öğretmenlerin yetiştirilmesi için Eğitim Fakülteleri bünyesinde Bilgisayar ile Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümlerinin açılmasına ek olarak “Bilişim Teknolojileri” dersinin öğretim programlarındaki yeri, zorunlu veya seçmeli ders olması gibi konular tartışılmaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından ise okul öncesi, ilköğretim, ortaöğretim kademelerinde bilgi ve iletişim teknolojilerinin öğretim programlarına uyumlaştırılmasının gerçekleştirilmesi başta olmak üzere öğretmen eğitimi, gerekli donanım ve bilgi güvenliğinin sağlanması, öğrenme nesnelерinin geliştirilmesi gibi beş alanı kapsayan FATİH Projesinin uygulanmasına yönelik çalışmalar sürdürölmektedir (Keser ve Teker, 2011, s.1012-1013).

2. Öğretmenlere Göre Bilgisayar Destekli Eğitimin Gelişim Süreci: Sivas İli Örneği

2.1. Araştırmanın Metodolojisi

Araştırmanın temel amacı, Sivas İlinde bulunan liselerde görev yapan öğretmenlerin bilgisayar destekli eğitime 2002 yılında ve günümüzdeki bakış açılarını karşılaştırmak amacıyla yapılmıştır.

Bu amaç kapsamında araştırmada temel olarak alınan ve test edilmeye çalışılacak başlıca hipotezlerimiz şunlardır:

H1; Bilgisayar Destekli Eğitime 2002 yılındaki bakış açıları ile 2015 yılındaki bakış açıları arasında fark vardır.

H2; Bilgisayar Destekli Eğitime 2002 yılındaki bakış açıları ile 2015 yılındaki bakış açıları arasında fark yoktur.

Araştırma, lise öğretmenlerinin bilgi teknolojilerine yaklaşımlarını ölçmek ve bu doğrultuda yapılabilecek diğer çalışmalara ışık olabilmeye çalışmaktır. Çalışmanın ilk yapıldığı tarihten günümüze dek eğitim kurumlarındaki yapının ve bireylerin düşünce ve davranış yapılarının ne yönde değiştiğini tespit edip sonuçlara göre daha iyi düzeylere nasıl taşınabileceği tespit edilebilir.

Araştırma, gerek çalışmanın ilk yapıldığı 2002 gerekse 2015’de Sivas ilk merkezideki liselerde görev yapan öğretmenleri kapsamaktadır. Verilerin toplanmasında birinci dereceden veri toplama tekniği olan anket yöntemi kullanılmıştır. Araştırma amaçları doğrultusunda hazırlanan anket formundaki soruların belirlenmesinde ilgili literatür ve bu konuda daha önce gerçekleştirilen çalışmalar dikkate alınmıştır. Veri toplama aracımız Gürol (Gürol; 1990) tarafından geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yapılan (Eğitim Aracı Olarak Bilgisayara İlişkin Öğretmen Görüş ve Tutumları) ve kendi çalışmasında kullandığı ölçek kullanılmıştır. Ölçek 3 bölümden oluşmaktadır. İlk bölüm kişisel bilgilere ilişkin, ikinci bölümde eğitimde bilgisayar kullanımının başlatılmasına ilişkin ve üçüncü bölümde ise eğitimde bilgisayarın kullanımına ilişkin toplam 60 soru yer almaktadır. Çalışmanın yapıldığı 2002 yılında 104, 2015 yılında 101 deneğe ulaşılabilmektedir. 2002 yılındaki ölçekte bulunan ve karşılaştırma yapılamayacak 3 soru kapsam dışı tutulmuştur. Aynı şekilde her iki yıla ait anket sorularının kendi yıllarından kaynaklı değişime tabi tutulması sonucunda her yılın anketinden 3 er soru müstakil soru kabul edilerek analiz dışında tutulmuştur.

Geçerli anketler SPSS istatistik programı aracılığıyla analiz edilerek bulgular üzerinde yorumlar yapılmıştır. Sonuçların değerlendirilmesi için frekans dağılımları ve yüzdelere hesaplanmıştır.

2.2. Araştırmanın Bulguları

2.2.1. Kişisel Bilgilere İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 1. 2002 – 2015 Yıllı Deneklerin Yaş Durumu

Yaş Eğ.Dr.	2002								2015							
	21-30		31-40		41-50		51+		21-30		31-40		41-50		51+	
	f	%	f	%	f	%	f	%	F	%	f	%	f	%	f	%
Bilg. Eğt. Alanlar	17	32	24	45	12	23	-	-	11	11	33	34	44	46	9	9
Bilg. Eğt. Almayanlar	26	51	19	37	5	10	-	-	3	75	-	-	1	25	-	-

Tablo 1’de görüldüğü üzere, bilgisayar eğitimi alanlar açısından bakıldığında; 2002 yılında deneklerin çoğunluğu 31-40 yaş grubunda bulunmaktadır. Aynı yılda 51 yaş ve üzeri yaş grubunda denek bulunmamaktadır. 2015 yılında ise deneklerin çoğunluğu 41-50 yaş grubundadır. Ayrıca 2015 yılında 51 yaş ve üzerinde katılımcı bulunmaktadır. Bu bilgiler doğrultusunda 2002 yılında deneklerin yaş ortalamasının daha genç olduğu, 2015 yılında yaş seviyesinin arttığı görülmektedir.

Tablo 2. 2002 – 2015 Yılı Deneklerin Cinsiyeti

Cinsiyet Eğ.Dr.	2002				2015			
	Erkek		Bayan		Erkek		Bayan	
	f	%	f	%	f	%	f	%
B.E. Alanlar	30	57	23	43	59	61	38	39
B.E. Almayanlar	32	60	19	40	3	75	1	25

Tablo 2’de görüldüğü üzere, bilgisayar eğitimi alanlar ve almayanlar açısından bakıldığında; her dönemde de çoğunluğu erkeklerden oluşmakta ancak 2015 yılında erkek sayısında artış görülmektedir. Ayrıca burada bilgisayar eğitimi almayanların sayısında ciddi oranda düşüş

görülmektedir. 2002 yılında eğitim almayanlar 2015 yılına gelindiğinde bilgisayar eğitimi almış duruma gelmektedirler. Bu da olumlu bir gelişme olarak ifade edilebilir.

Tablo 3. 2002-2015 Yılı Deneklerin Görevi

Görev Eğ.Dr.	2002						2015					
	Müdür		Müd.Yrd.		Öğr.		Müdür		Müd.Yrd.		Öğr.	
	f	%	f	%	F	%	F	%	f	%	f	%
B.E. Alanlar	-	-	3	6	50	94	-	-	5	5	92	95
B.E. Almayanlar	1	2	4	8	46	90	-	-	-	-	4	100

Tablo 3'te görüldüğü üzere, bilgisayar eğitimi alanlar açısından bakıldığında; 2002 yılında deneklerin çoğunluğu öğretmenlerden oluşmaktadır. 2015 yılında ise 2002 yılında olduğu gibi deneklerin çoğunluğunu öğretmenler oluşturmaktadır. Bu bilgiler doğrultusunda bilgisayar eğitimi almayanlar açısından bakıldığında ise 2002 yılındaki öğretmen sayısının 2015 yılına gelindiğinde ciddi oranda azalma olduğu görülmektedir. Yani bu süreç içerisinde bilgisayarla ilgili eksik olan eğitimler tamamlanmıştır.

Tablo 4. 2002 - 2015 Yılı Deneklerin Kıdem Yıl Seçeneği

Kıdem Eğ.Dr.	2002										2015									
	1-5		6-10		11-15		16-20		21+		1-5		6-10		11-15		16-20		21+	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	F	%	F	%	f	%	f	%
B.E. Alanlar	10	19	22	42	8	16	5	10	8	15	11	10	15	16	17	18	27	28	27	28
B.E. Almayanlar	14	27	20	39	6	12	3	6	3	6	1	25	2	50	1	25	-	-	-	-

Tablo 4'te görüldüğü üzere, bilgisayar eğitimi alanlar açısından bakıldığında; 2002 yılında katılımcıların çoğunluğu 6-10 yıl kıdem seçeneği grubunda bulunmaktadır. 2015 yılında katılımcıların çoğunluğu ise 16-20 ve 21 yıl ve üzeri kıdem seçeneği grubunda yer almaktadır. Bu bilgiler doğrultusunda katılımcıların bilgisayar ve eğitim konusunda daha da bilinçli hale geldikleri görülmektedir. Yani zamanla bilgi teknolojilerinin eğitim kurumlarındaki kullanımının arttığı söylenebilir.

Tablo 5. 2002 - 2015 Yılı Deneklerin Branşı

		2002		2015	
Eğ. Dr. Branş		B.E. Alanlar	B.E. Almayanlar	B.E. Alanlar	B.E. Almayanlar
	Matematik	f	10	6	18
%		19	12	19	-
Fizik	f	2	6	4	-
	%	4	12	4	-
Kimya	f	3	2	4	-
	%	6	4	4	-
Biyoloji	f	4	2	5	-
	%	8	4	5	-
Mesleki Dersler	f	7	3	3	-
	%	13	6	3	-
Diğer	f	26	33	63	4
	%	50	65	65	100

Tablo 5'te görüldüğü üzere, bilgisayar eğitimi almayanlar açısından bakıldığında; 2002 yılında eğitim almayan katılımcıların hepsinin 2015 yılına gelindiğinde sadece diğer branşta bulunan 4 katılımcının dışında bu süreçte bilgisayar eğitimleri aldıkları ve bu eğitim sayesinde de mesleklerinde her alanda bu teknolojiye yararlanabilme yetisine sahip oldukları söylenebilir.

Tablo 6. 2002 - 2015 Yılı Alınan Eğitim Şekli

		2002								2015							
Eğ. Şekli	Eğ.Dr.	Lisans Eğitimi		HİE		Özel Kurs		Diğer		Lisans Eğitimi		HİE		Özel Kurs		Diğer	
		f	%	F	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
B.E. Alanlar		18	40	30	57	1	19	4	8	17	18	74	76	3	3	3	3

Tablo 6'da görüldüğü üzere, her iki yılda da katılımcıların çoğunluğunun Hizmet İçi Eğitim aldıkları görülmektedir. Bu durumda eğitim kurumlarının da öğretmenler ya da öğrenciler

kadar bilgi teknolojilerine önem verdikleri ve uyguladıkları görülürken, şunu da söylemek gerekir ki; hizmet içi eğitimlerde bilgisayar gibi eğitimlerin aslında sadece derse yönelik işlemleri kolaylaştırıcı olmasının yanı sıra diğer birçok kayıt işlemleri, evrak işlemleri vb. hepsinde hem zaman hem de kağıt tasarrufu sağladığı için kuruma çok sayıda faydası bulunmaktadır.

Tablo 7. 2002 - 2015 Yılı Alınan Eğitimin Süresi

		2002	2015
Süre	Eğ.Dr.	B.E. Alanlar	B.E. Alanlar
	2 Hafta	f	5
%		9	21
3 Hafta	f	5	9
	%	9	9
1 Ay	f	6	33
	%	11	34
2 Ay	f	18	12
	%	34	12
1 Dönem	f	7	6
	%	13	6
2 Dönem	f	2	10
	%	4	10
Diğer	f	10	4
	%	19	4

Tablo 7’de görüldüğü üzere, 2002 yılında katılımcıların çoğunluğu 2 aylık bir eğitim alırken, 2015 yılında 1 aylık eğitim sürecine tabi oldukları görülmektedir. Bilgi teknolojisini oluşturan teknolojilerin zamanla gelişimi ve çevreye hakimiyetinin artmasının yanı sıra öğretim sürecini de daha hızlı bir şekilde tamamlayabildiği görülmektedir.

Tablo 8. 2002 - 2015 Yılında Okulda Bilgisayarın Bulunması Durumu

Eğ.Dr.	Bilg. Dr.		2002				2015			
			Evet		Hayır		Evet		Hayır	
	F	%	f	%	f	%	f	%		
B.E. Alanlar			46	87	7	13	95	98	2	2
B.E. Almayanlar			48	94	3	6	4	100	-	-

Tablo 8’de görüldüğü üzere, 2002 yılında kurumunda bilgisayar olup eğitim almayan sayısı fazla iken, 2015 yılında kurumunda bilgisayar olup da eğitim almamış katılımcı sayısında ciddi oranda düşüş görülmektedir.

Tablo 9. 2002 - 2015 Yılı Okulda Bulunan Bilgisayar Sayısı

Eğ.Dr.	Bil. Sayısı	2002		2015	
		B.E. Alanlar	B.E. Almayanlar	B.E. Alanlar	B.E. Almayanlar
1-4	f	7	15	7	-
	%	15	33	7	-
5-8	f	4	1	3	-
	%	9	2	3	-
9-12	f	13	5	6	1
	%	28	11	6	25
13-20	f	9	19	11	-
	%	19	41	11	-
21 +	f	14	6	58	1
	%	30	13	60	25

Tablo 9’da görüldüğü üzere, bilgisayar eğitimi alanlar açısından bakıldığında; 2002 yılında katılımcıların çoğunluğunun okulunda bulunan bilgisayar sayısı 21 ve üzeri iken, bilgisayar eğitimi almayanlar açısından bakıldığında ise; bilgisayar sayısı 13-20 olduğu görülmektedir. 2015 yılında ise katılımcıların çoğunluğunun okulunda bulunan bilgisayar sayısı 21 ve üzeri olduğu görülmektedir. 2002 yılı için; aslında eğitim kurumunda bilgisayar bulunmamasıyla

pek ilgisinin olmadığı, bu geçen süre içerisinde hem toplumun bilgiye yönelmesi, hem de bu konuda kurumsal ve bireysel bilinçlenmenin artması ve M.E.B. tarafından okullara bilgisayar sağlanması ile teknolojinin eğitim alanlarındaki öneminin arttığı görülmektedir.

Tablo 10. 2002 - 2015 Yılı Okulda Bilgisayar Dersi Bulunması Durumu

Bil. Dersi Eğ. Dur.	2002				2015			
	Evet		Hayır		Evet		Hayır	
	f	%	f	%	f	%	f	%
B.E. Alanlar	20	38	33	64	91	94	6	6
B.E. Almayanlar	17	33	34	67	3	75	1	25

Tablo 10'da görüldüğü üzere, 2002 yılında bilgisayar eğitimi almayan katılımcıların çalıştıkları kurumlarda bilgisayar derslerinin olmadığı görülürken, 2015 yılında ise bilgisayar eğitimi alanların kurumlarında bilgisayar derslerinin olduğu görülmektedir. Bu durumda zamanla eğitim kurumlarında bilgisayarın hem eğitimi hem de öğretimi artmış bulunmaktadır.

Tablo 11. 2002 - 2015 Yılı Bilgisayar Dersini Verenlerin Durumu

Bil.Dur. Eğ.Dr.	2002								2015							
	HİE Öğr.		Özel Sektör		Üni. Öğr.Gör.		Diğer		HİE Katılanlar		Özel Sektör		Üni. Öğr.Gör.		Diğer	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	F	%	f	%	f	%
B.E. Alanlar	10	43	5	21	-	-	8	34	13	13	1	1	1	1	51	53
B.E. Almayanlar	4	29	-	-	-	-	10	71	1	25	-	-	-	-	1	25

Tablo 11'de görüldüğü üzere, 2002 yılında eğitim kurumlarındaki bilgisayar eğitimi verenlerin hizmet içi eğitime katılan öğretmenler olduğu görülürken, verilen bu eğitimin 2015 yılında diğer alanlardan, kişilerden sağlandığı görülmektedir.

Tablo 12. 2002 - 2015 Yılı Deneklerin Kendilerine Ait Bilgisayarın Olup Olmama Durumu

Eğ. Dr.	2002				2015			
	Evet		Hayır		Evet		Hayır	
	f	%	f	%	f	%	f	%
B.E. Alanlar	13	25	40	76	92	95	5	5
B.E. Almayanlar	18	35	33	65	3	75	1	25

Tablo 12’de görüldüğü üzere, 2002 yılında bilgisayar eğitimi alan katılımcıların çoğunluğunun kendilerine ait bilgisayarları bulunmazken, zamanla bilgisayarın, teknolojinin sadece çalıştıkları kurumlarda mevcut olmasıyla sınırlı olmadığı, kendilerine ait özel bilgisayarlar temin ettikleri 2015 yılındaki verilerde görülmektedir. Bilgi çağındaki hızla yayılan teknoloji artık hayatımızın her alanında kaçınılmaz olarak bulunmaktadır.

Tablo 13. 2002 - 2015 Yılı Deneklerin İnterneti Kullanma Durumu

Eğitim Durumu	2002				2015			
	Evet		Hayır		Evet		Hayır	
	f	%	f	%	F	%	f	%
B.E. Alanlar	22	42	31	59	95	98	2	2
B.E. Almayanlar	10	20	41	80	3	75	1	25

Tablo 13’te görüldüğü üzere, 2002 yılında bilgisayar eğitimi almayan katılımcıların zaten işlerinde ve hayatlarında internet kullanmadıkları görülmektedir. 2015 yılına gelindiğinde ise internetin hayatımızın en önemli parçası olmasından dolayı bilgisayar eğitimi alanlarla internet kullanımı arasında doğrusal bir orantı olup, geçmiş 13 yılda ciddi bir artış görülmektedir.

2.2.2. Eğitimde Bilgisayar Kullanımının Başlatılmasına İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 14. 2002 - 2015 Yılı BDE'nin Öncelikli Amacı

İfadeler	BDE Dr.	2002		2015	
		B.E. Alanlar	B.E. Almayanlar	B.E. Alanlar	B.E. Almayanlar
Genel öğretim yöntemlerini etkili hale getirmek	f	26	23	52	1
	%	50	46	54	25
Bireysel öğretimi gerçekleştirmek	f	10	7	27	1
	%	19	14	28	25
Zengin materyal sağlamak	f	3	10	46	3
	%	6	20	47	75
Ucuz ve etkili öğretim yapmak	f	6	3	14	1
	%	11	6	14	25
Düşünce ve anlama yeteneğini geliştirmek.	f	10	10	24	1
	%	19	20	25	25
Öğretmene destek olmak	f	2	4	45	2
	%	4	8	46	50

Tablo 14'te görüldüğü üzere, 2002 yılında bilgisayar eğitimi alanların çoğunluğunun bu eğitimi almalarındaki öncelikli amaçları genel öğretim yöntemlerini etkili hale getirmek olduğu görülmektedir. 2015 yılında ise yine eğitim alanların öncelikli amacının aynı olduğu görülmektedir. Fakat burada dikkat çeken başka bir nokta ise; geçen 13 yıla oranla zengin materyal sağlamak ve öğretmene destek olmak amaçlı bilgisayar eğitimi alanların bunları öncelikli amaç olarak görmelerinde ciddi oranda artış görülmektedir.

Tablo 15. 2002 - 2015 Yılı Ülkemizde Eğitim Sisteminin Kısa Sürede BDE Geçebilme Durumu

BDE Geçiş	2002				2015			
	Evet		Hayır		Evet		Hayır	
	f	%	f	%	f	%	f	%
B.E. Alanlar	10	19	43	81	54	56	40	41
B.E. Almayanlar	11	20	41	80	1	25	3	75

Tablo 15’de görüldüğü üzere, bilgisayar eğitimi alanlar açısından bakıldığında; 2002 yılında katılımcıların çoğunluğunun ülkemizde eğitim sisteminin kısa sürede Bilgisayar Destekli Eğitime geçebilme durumuna olumsuz baktıkları görülürken, 2015 yılında katılımcıların çoğunluğunun daha olumlu düşündükleri görülmektedir. Olumlu bakmaya neden olan durumlar içinde eğitim kurumlarındaki teknolojiye ait materyallerin sağlanması, eğitimlerin verilmesi, yapılmış ve yapılacak olan projelerin olması vardır, diyebiliriz.

Tablo 16. 2002 - 2015 Yılı Türk Eğitim Sistemi’nin BDE Geçememe Sebepleri

		2002		2015	
BDE Dr.	Eğ.Dr.	B.E. Alanlar	B.E. Almayanlar	B.E. Alanlar	B.E. Almayanlar
Bu öğretim kadrosuyla olmaz	f	1	6	7	1
	%	2	13	7	25
Ülkemiz kültürel ekonomik olarak bu olguyu gerçekleştirecek düzeyde değildir.	f	37	20	29	-
	%	73	43	30	-
Öğretmeni bu maaşla eğitimde bilgisayar kullanımına güdüleyemezsiniz.	f	12	15	21	2
	%	24	32	22	50
Diğer	f	1	2	2	-
	%	2	4	2	-

Tablo 16’da görüldüğü üzere, bilgisayar eğitimi alanlar açısından bakıldığında; hem 2002 yılında hem de 2015 yılında katılımcıların çoğunluğunun Türk Eğitim Sistemi’nin Bilgisayar Destekli Eğitime geçememe sebebi olarak, ülkemiz kültürel ve ekonomik açıdan bu olguyu gerçekleştirecek düzeyde değildir ifadesini seçtikleri görülmektedir.

Tablo 17. 2002 - 2015 Yılı BDE’ye Geçerken İlk Önce Yapılması Gerekenler

		2002		2015	
BDE. Dr.	İfadeler	B.E. Alanlar	B.E. Almayanlar	B.E. Alanlar	B.E. Almayanlar
Bilgisayar satın alınmalıdır.	f	9	7	13	1
	%	17	14	13	25
Bilgisayar eğitim programları hazırlanmalıdır.	f	9	7	45	-
	%	17	14	46	-

Öğretmen eğitilmelidir.	f	17	33	54	3
	%	32	2	56	75
Yönetici eğitilmelidir.	f	2	4	29	-
	%	4	15	30	-
Program geliştirme çalışmaları yapılmalı.	f	11	29	45	-
	%	21	3	46	-
Benimsenecek model belirlenmeli	f	5	6	29	1
	%	9		30	25

Tablo 17’de görüldüğü üzere, bilgisayar eğitimi alanlar açısından bakıldığında; 2002 yılında deneklerin çoğunluğu Bilgisayar Destekli Eğitime geçerken ilk önce yapılması gereken olarak öğretmenlerin eğitilmesi gerektiğini düşünmektedirler. Aynı şekilde 2015 yılına gelindiğinde de katılımcıların çoğunluğunun aynı ifade de çoğunluk gösterdikleri görülmektedir. Fakat 2015 yılında ayrıca, “bilgisayar eğitim programları hazırlanmalıdır” ile “program geliştirme çalışmaları yapılmalı” ifadelerinde 2002 yılına oranla artış görülmektedir.

Tablo 18. 2002 - 2015 Yılı BDE’nin Başlatılması İstenen Eğitim Kademesi

		2002		2015	
		B.E. Alanlar	B.E. Almayanlar	B.E. Alanlar	B.E. Almayanlar
Eğ.Kad.	BDE Dr.				
Okul Öncesi	f	9	3	17	1
	%	17	6	18	25
İlköğretim	f	31	39	42	1
	%	58	77	43	25
Ortaöğretim	f	7	5	14	-
	%	13	10	14	-
Yüksek Öğr.	f	-	-	2	-
	%	-	-	2	-
Hepsi	f	6	4	18	2
	%	11	8	19	50

Tablo 18’de görüldüğü üzere, bilgisayar eğitimi alanlar açısından bakıldığında; hem 2002 yılında hem de 2015 yılında bilgisayar destekli eğitim sisteminin ilköğretim kademesinden başlatılması gerektiği düşünülmektedir.

Tablo 19. 2002 - 2015 Yılı Bilgisayar Dersinin Verilmesi İstenen Sınıf

		2002		2015	
Sınıf	BDE Dr.	B.E. Alanlar	B.E. Almayanlar	B.E. Alanlar	B.E. Almayanlar
	8.Sınıf	f	36	36	55
%		68	71	57	75
9.Sınıf	f	8	12	32	1
	%	15	24	33	25
10.Sınıf	f	4	2	4	-
	%	8	4	4	-
11.Sınıf	f	5	1	-	-
	%	9	2	-	-

Tablo 19’da görüldüğü üzere, bilgisayar eğitimi alanlar açısından bakıldığında; 2002 yılında ve 2015 yılında katılımcıların çoğunluğu bilgisayar dersinin verilmesi istenen sınıfın 8.sınıf olması gerektiğini ifade etmektedirler.

Tablo 20. 2002 - 2015 Yılı Bilgisayar Destekli Eğitimin Başlatılması İstenen Okul Türü

		2002		2015	
Lise	BDE Dr.	B.E. Alanlar	B.E. Almayanlar	B.E. Alanlar	B.E. Almayanlar
	Genel Lise	f	6	5	9
%		12	9	9	-
Meslek Lisesi	f	1	5	6	-
	%	2	9	6	-
Anadolu Lisesi	f	-	-	3	-
	%	-	-	3	-

Özel Kolej	f	-	-	2	-
	%	-	-	2	-
Hepsi	f	44	43	70	4
	%	86	81	72	100

Tablo 20’de görüldüğü üzere, bilgisayar eğitimi alanlar açısından bakıldığında; 2002 ve 2015 yılında katılımcıların çoğunluğu bilgisayar destekli eğitimin başlatılması istenen okul türü olarak hepsi ifadesinde çoğunluk görülmektedir.

Tablo 21a. 2002 Yılı BDE’nin Öncelikle Uygulanması İstlenen Dersler

	Bilgisayar Eğitimi Alanlar						Bilgisayar Eğitimi Almayanlar					
	1.Tercih		2.Tercih		3.Tercih		1.Tercih		2.Tercih		3.Tercih	
	f	%	f	%	F	%	f	%	f	%	f	%
Yab.Dil	20	44	1	3	-	-	12	20	11	21	-	-
Ede.	2	4	12	41	-	-	8	13	13	25	12	33
Tar.	-	-	-	-	14	82	4	7	7	14	11	31
Coğ.	1	2	4	14	-	-	4	7	-	-	-	-
Biy.	3	7	5	17	2	12	3	5	2	4	5	14
Kim.	1	2	-	-	-	-	1	2	5	10	-	-
Fiz.	4	9	1	3	-	-	4	7	8	15	-	-
Mat.	12	26	6	21	1	6	18	30	6	12	5	14
Diğ.	3	7	-	-	-	-	6	10	-	-	3	8

Tablo 21a’da görüldüğü üzere, bilgisayar eğitimi alanlar açısından bakıldığında; 2002 yılında deneklerin çoğunluğu bilgisayar destekli eğitiminin öncelikli olarak birinci sırada yabancı dil dersinde, ikinci sırada edebiyat ve üçüncü sırada tarih dersinde uygulanmasını istediği görülmektedir.

Tablo 21b. 2015 Yılı BDE'nin Öncelikle Uygulanması İstenen Dersler

	Bilgisayar Eğitimi Alanlar						Bilgisayar Eğitimi Almayanlar					
	1.Tercih		2.Tercih		3.Tercih		1.Tercih		2.Tercih		3.Tercih	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Yab.Dil	50	52	5	5	2	2	3	75	-	-	-	-
Ede.	5	5	14	14	3	3	-	-	-	-	1	25
Tar.	4	4	7	7	15	16	-	-	1	25	-	-
Coğ.	6	6	13	13	11	11	-	-	-	-	-	-
Biy.	6	6	6	6	10	10	-	-	-	-	1	25
Kim.	8	8	11	11	12	12	1	25	-	-	-	-
Fiz.	5	5	12	12	13	13	1	25	-	-	-	-
Mat.	14	14	9	9	7	7	-	-	-	-	-	-
Diğ.	3	3	3	3	1	1	-	-	-	-	-	-

Tablo 21b'de görüldüğü üzere, bilgisayar eğitimi alanlar açısından bakıldığında; 2015 yılında deneklerin çoğunluğunun bilgisayar destekli eğitiminin öncelikli olarak birinci sırada yabancı dil dersinde, ikinci sırada edebiyat dersinde ve üçüncü sırada tarih dersinde uygulanmasını istediği görülmektedir. Bu durumda 2002 ve 2015 yılında bilgisayar destekli eğitimin hangi derslerde uygulanmasının isteği değişmediği görülmektedir.

Tablo 22. 2002 - 2015 Yılı BDE'de Kullanılacak Bilgisayarların Temini (Eğitim Alanlar)

Tercihler	Bilgisayar Eğitimi Alanlar											
	2002						2015					
	1.Tercih		2.Tercih		3.Tercih		1.Tercih		2.Tercih		3.Tercih	
İfadeler	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
İthal edilmeli	4	8	5	10	4	10	3	3	1	1	1	1
Yerli üretim	15	31	12	25	15	39	34	35	5	5	7	7
Bazı parçalarla monte edilebilme	9	18	11	22	9	23	1	1	6	6	6	6
Yeniliklere adapte edilebilme	18	37	12	25	12	8	43	44	21	22	6	6
Diğ. araçlarla kullanılabilme	3	6	9	18	9	21	8	8	31	32	18	19

Tablo 22’de görüldüğü üzere, 2002 yılında ve 2015 yılında katılımcıların çoğunluğunun eğitimde kullanılacak bilgisayarın yeniliklere adapte edilebilir özelliğinin olmasını öncelikli olarak tercih ettikleri görülmektedir. 13 yıl öncesi ve sonrasında da ifadelerdeki aynılığın gelişen teknolojiye adapte olabilmekten kaynaklandığı söylenebilir.

Tablo 23. 2002 - 2015 Yılı BDE’de Kullanılacak Yazılımların Temini

		2002		2015	
Dr. İfadeler	BDE	B.E. Alanlar	B.E. Almayanlar	B.E. Alanlar	B.E. Almayanlar
	Firmadan	f	4	3	16
%		9	6	17	-
MEB	f	32	34	69	3
	%	71	64	71	75
Üniversite	f	9	15	30	1
	%	20	28	31	25
Yurtdışı	f	-	-	10	1
	%	-	-	10	25
Diğer	f	-	1	7	-
	%	-	2	7	-

Tablo 23’te görüldüğü üzere, bilgisayar eğitimi alanlar açısından bakıldığında; 2002 ve 2015 yılında katılımcıların çoğunluğunun bilgisayar destekli eğitimde kullanılacak yazılımların MEB tarafından temin edilmesi gerektiği ifadesinde bulunmaktadır.

Tablo 24. 2002 - 2015 Yılı BDE Yazılımlarını Hazırlayacak Ekipte Bulunması Gerekenler

		2002		2015	
İfadeler	Eğ. Durumu	B.E. Alanlar	B.E. Almayanlar	B.E. Alanlar	B.E. Almayanlar
	Program Geliştirme Uzmanı	F	15	29	66
%		20	36	68	100

Eğitim Teknolođu	F	11	11	55	4
	%	14	17	57	100
Konu Alanı Uzmanı	F	15	17	53	2
	%	20	21	55	50
Sistem Çözümleyici	F	7	8	25	2
	%	9	10	26	50
Bilgisayar Programcısı	F	12	8	47	2
	%	16	10	49	50
Öğretmen	F	17	10	63	4
	%	22	12	65	100

Tablo 24'te görüldüğü üzere, bilgisayar eğitimi alanlar açısından bakıldığında; 2002 yılında katılımcıların çoğunluğu bilgisayar destekli eğitimin yazılımlarını hazırlayacak ekipte öğretmenlerin bulunmasının gerekliliğini vurgulamaktadırlar. Ama zamanla 2015 yılına gelindiğinde yazılımların hazırlanmasında çoğunluğun program geliştirme uzmanının gerekliliğine ağırlık verdikleri görülmektedir. Bu durumda teknolojinin hızlı şekilde gelişmesi ve değişmesiyle yazılımların hazırlanmasında uzmanların yer almasının daha doğru olacağını farkına varıldığı söylenebilir.

Tablo 25. 2002 – 2015 Yılı BDE Uygulayacak Öđretmende Aranacak Nitelikler

		2002		2015	
		B.E. Alanlar	B.E. Almayanlar	B.E. Alanlar	B.E. Almayanlar
Bilgisayarın eğitimdeki yerinin önemini bilmelidir	f	26	26	53	2
	%	33	27	55	50
Donanımı bilmelidir.	f	10	12	46	2
	%	13	13	47	50
Çalışma sistemini bilmelidir.	f	13	22	55	4
	%	16	23	57	100
Kendi dersi için program hazırlayabilmelidir.	f	17	20	61	2
	%	21	21	63	50

En az bir programlama dilini bilmelidir.	f	11	13	30	1
	%	14	14	31	25
Diğer	f	3	2	6	-
	%	4	2	6	-

Tablo 25’te görüldüğü üzere, bilgisayar eğitimi alanlar açısından bakıldığında; 2002 yılında katılımcıların çoğunluğu bilgisayar destekli eğitim uygulayacak öğretmenin bilgisayarın eğitimdeki yerinin önemini bilmesi ifade edilmektedir. 2015 yılında ise durum değişerek katılımcıların çoğu bu sefer bilgisayar destekli eğitim uygulayacak öğretmenin kendi dersi için program hazırlayabilme niteliğine sahip olmasının gerektiği görülmektedir. Bu durum yine geçen yıllarla ve gelişen teknolojiyle, bireylerin bilinçlendiği, bilgisayarın öneminin kabul edildiği ve artık bir sonraki aşamada kendi mesleklerini daha iyi yapabilmeleri için çaba sarfetmeleri gerektiği söylenebilir.

Tablo 26. 2002 - 2015 Yılı Öğretmen Yetiştirmede Öncelikler

		2002		2015	
İfadeler	BDE Dr.	B.E. Alanlar	B.E. Almayanlar	B.E. Alanlar	B.E. Almayanlar
	Bütün öğretmenler hizmet içi eğitimden geçirilmeli	f	35	25	55
%		69	47	57	50
Sadece matematik ve fen grubu öğretmenler HİE den geçirilmeli	f	8	1	4	-
	%	16	2	4	-
Hizmet öncesi eğitimle öğretmen yetiştirilmeli	f	3	9	15	2
	%	6	17	16	50
HİE ve HÖE birlikte yürütülmeli	f	1	9	7	-
	%	2	17	7	-
Öğretmenlerden önce yöneticiler eğitilmeli	f	4	6	7	-
	%	8	11	7	-
Önce bilgisayar teknisyenleri yetiştirilmeli	f	-	3	1	-
	%	-	6	1	-

Tablo 26’da görüldüğü üzere, bilgisayar eğitimi alanlar açısından bakıldığında; 2002 ve 2015 yılında katılımcıların çoğunluğunun öğretmen yetiştirmede bütün öğretmenlerin hizmet içi eğitimden geçirilmesinin öncelikli olduğu görüşünde oldukları görülmektedir.

Tablo 27. 2002 - 2015 Yılı Bilgisayara Yönelik Olumlu Davranış Geliştirmekte Yapılması Gerekenler

BDE Dr.		2002		2015	
		B.E. Alanlar	B.E. Almayanlar	B.E. Alanlar	B.E. Almayanlar
Bilgisayar okur-yazarlığı düzeyinde bu konu bilinmelidir.	f	7	19	42	1
	%	10	25	43	25
Bilgisayarın nasıl çalıştığı bilinmelidir.	f	13	9	29	-
	%	18	12	30	-
Öğretmen yetiştirme programlarında düzenleme yapılmalıdır.	f	12	13	50	2
	%	17	17	52	50
Örnek uygulamalar yapılmalıdır.	f	5	11	40	1
	%	6	7	41	25
Hizmet içi eğitim programları düzenlenmelidir.	f	15	8	50	1
	%	21	11	52	25
Eğitim teknolojisi merkezleri kurularak öğretmenlere destek sağlanmalıdır.	f	19	11	45	-
	%	27	15	46	-
Hiçbir fikrim yok	f	-	5	6	-
	%	-	7	6	-

Tablo 27’de görüldüğü üzere, bilgisayar eğitimi alanlar açısından bakıldığında; 2002 yılında katılımcıların çoğunluğunun bilgisayara yönelik olumlu davranış geliştirmekte yapılması gereken olarak “Eğitim teknolojisi merkezleri kurularak öğretmenlere destek sağlanması” ifadesini düşündüğü görülmektedir. 2015 yılında ise katılımcıların çoğunluğunun bilgisayara yönelik olumlu davranış geliştirmekte yapılması gereken olarak “Öğretmen yetiştirme programlarında düzenleme yapılması” ile “Hizmet içi eğitim programlarının düzenlenmesi” ifadelerini düşündüğü görülmektedir.

2.2.3. Eğitimde Bilgisayarın Kullanımına İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 28a. 2002 Yılı Deneklerin Eğitimde Bilgisayarın Kullanımına İlişkin Sorulara Verdikleri Cevapların (%) Yüzdeleri

		Kesinlikle Katılmıyor	Katılmıyor	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1.Eğitimde bilgisayarın kullanımıyla bilgi teknolojisini yakalamamız mümkün olacaktır.	B.E. Alanlar	-	2	40	47	11
	B.E. Almayanlar	2	4	32	43	19
2.Eğitimde bilgisayarın kullanımı sonucu yetişmiş insan gücümüzde artış olacaktır.	B.E. Alanlar	-	4	26	59	11
	B.E. Almayanlar	-	6	23	55	15
3.Bilgisayar destekli eğitim ile eğitimin kalitesi artacaktır.	B.E. Alanlar	-	6	32	57	6
	B.E. Almayanlar	-	15	23	47	15
4.BDE eğitim geleneksel eğitime oranla, öğrenci başarısını olumlu yönde etkilemede ve motivasyonu arttırmaktadır.	B.E. Alanlar	2	40	28	23	8
	B.E. Almayanlar	13	28	21	34	4
5.Bilgisayarın okula girmesi, toplumda eğitime olan ilgiyi arttıracaktır.	B.E. Alanlar	4	36	40	21	-
	B.E. Almayanlar	2	32	30	28	9
6.BDE, öğretmeni dersi tekrar etme, ödev düzeltme vb. görevlerinden kurtararak ona öğrencilerle daha yakından ilgilenme ve verimli çalışma zamanı ve olanağı tanır.	B.E. Alanlar	-	40	25	28	8
	B.E. Almayanlar	-	30	15	53	2
7.Eğitimde bilgisayarın kullanımı öğretmene büyük destek sağlayacaktır.	B.E. Alanlar	-	2	17	70	11
	B.E. Almayanlar	2	4	11	57	26
8.Eğitimde bilgisayarın kullanımıyla öğretmenin toplumdaki statüsü artacaktır.	B.E. Alanlar	-	2	34	55	9
	B.E. Almayanlar	2	6	13	51	28
9.Bilgisayar, öğretmenin rehberlik ve danışmanlık zamanını azaltacaktır.	B.E. Alanlar	-	4	23	62	11
	B.E. Almayanlar	-	9	19	53	19
10.Eğitimde bilgisayarın kullanımıyla anlatım yöntemi tarihe karışacaktır.	B.E. Alanlar	-	85	11	4	-
	B.E. Almayanlar	15	66	9	11	-
11.Bilgisayarın pahalı ve yapısının karmaşık oluşu sınıfta kullanımını zorlaştırır.	B.E. Alanlar	2	59	26	13	-
	B.E. Almayanlar	6	60	9	21	4
12.Bilgisayarın sınıfta kullanımı öğretmenin disiplin ve otoritesini bozacaktır.	B.E. Alanlar	15	60	15	8	2
	B.E. Almayanlar	-	6	64	13	17
13.Eğitimde bilgisayarın kullanımı öğrenciler arası ilişkiyi	B.E. Alanlar	-	19	47	32	2

azaltaacaktır.	B.E. Almanlar	-	13	32	43	13
		Kesinlikle Katılmıyor	Katılmıyor	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
14.Eğitimde bilgisayarın kullanımıyla, ezberci anlayış önlenecektir.	B.E. Alanlar	4	6	34	55	2
	B.E. Almanlar	2	6	19	60	13
15.Laboratuvar ortamında yapılması tehlikeli ve pahalı olan deneyler benzetişim yöntemi ile kolaylıkla yapılabilmektedir.	B.E. Alanlar	4	9	34	42	11
	B.E. Almanlar	2	5	17	40	26
16.Bilgisayarın diğer eğitim araçlarından üstün yanı yoktur.	B.E. Alanlar	13	72	9	6	-
	B.E. Almanlar	32	50	9	11	-
17.Bilgisayar diğer eğitim araçlarının işlevlerini de yerine getirir.	B.E. Alanlar	2	43	28	26	-
	B.E. Almanlar	2	19	38	23	17
18.Konular daha sistemli ve daha kısa sürede öğrenilebilir.	B.E. Alanlar	25	42	21	13	-
	B.E. Almanlar	19	43	15	21	2
19.Bilgisayar zamanla öğretmenin yerini alacaktır.	B.E. Alanlar	13	53	23	11	-
	B.E. Almanlar	19	45	9	17	11
20.Sınıfta bilgisayarın kullanımı öğretmenin insancıl yönünü zayıflatacaktır.	B.E. Alanlar	15	51	17	13	4
	B.E. Almanlar	4	53	26	11	6
21.Bilgisayar, öğretmenin toplumsallaştırma rolünü zayıflatacaktır.	B.E. Alanlar	26	43	17	9	4
	B.E. Almanlar	21	62	9	6	2
22.Bilgisayar öğretmeni bilgi aktarma işlevini üstlenecektir.	B.E. Alanlar	6	40	45	9	-
	B.E. Almanlar	11	26	40	21	2
23.Eğitimde bilgisayarın kullanımı konusunda öğretmenlerden önce yöneticiler eğitilmelidir.	B.E. Alanlar	4	21	26	32	17
	B.E. Almanlar	15	21	34	21	9
24.Bilgisayarlı eğitim öğretmen yetersizliği sorununu giderecektir.	B.E. Alanlar	6	66	17	11	-
	B.E. Almanlar	21	45	19	15	-
25.Eğitimde bilgisayarın kullanımı konusunda tüm öğretmenler hizmet içi eğitimden geçirilmelidir.	B.E. Alanlar	-	9	25	45	21
	B.E. Almanlar	-	11	9	49	32
26.Öğretmen yetiştiren kurumların tüm bölümlerine bilgisayarla ilgili dersler konulmalıdır.	B.E. Alanlar	4	8	4	42	43
	B.E. Almanlar	2	9	-	38	51
27.Eğitimde bilgisayarın kullanımı öğretmene büyük destek	B.E. Alanlar	-	11	45	42	2

sağlayacaktır.	B.E. Almanlar	-	15	28	43	15
----------------	---------------	---	----	----	----	----

Tablo 28 b: 2015 Yılı Deneklerin Eğitimde Bilgisayarın Kullanımına İlişkin Sorulara Verdikleri Cevapların (%) Yüzdeleri

		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1.Eğitimde bilgisayarın kullanımıyla bilgi teknolojisini yakalamamız mümkün olacaktır.	B.E. Alanlar	19	20	17	39	6
	B.E. Almanlar	-	25	-	75	-
2.Eğitimde bilgisayarın kullanımı sonucu yetişmiş insan gücümüzde artış olacaktır.	B.E. Alanlar	17	20	15	44	4
	B.E. Almanlar	-	-	25	75	-
3.Bilgisayar destekli eğitim ile eğitimin kalitesi artacaktır.	B.E. Alanlar	12	24	17	41	6
	B.E. Almanlar	-	25	-	75	-
4.BDE eğitim geleneksel eğitime oranla, öğrenci başarısını olumlu yönde etkilemede ve motivasyonu arttırmaktadır.	B.E. Alanlar	10	19	29	34	7
	B.E. Almanlar	-	-	50	50	-
5.Bilgisayarın okula girmesi, toplumda eğitime olan ilgiyi arttıracaktır.	B.E. Alanlar	13	20	33	28	6
	B.E. Almanlar	-	25	25	50	-
6.BDE, öğretmeni dersi tekrar etme, ödev düzeltme vb. görevlerinden kurtararak ona öğrencilerle daha yakından ilgilenme ve verimli çalışma zamanı ve olanağı tanır.	B.E. Alanlar	10	27	22	33	8
	B.E. Almanlar	-	25	-	75	-
7.Eğitimde bilgisayarın kullanımı öğretmene büyük destek sağlayacaktır.	B.E. Alanlar	11	12	11	55	10
	B.E. Almanlar	-	-	-	100	-
8.Eğitimde bilgisayarın kullanımıyla öğretmenin toplumdaki statüsü artacaktır.	B.E. Alanlar	11	47	26	10	5
	B.E. Almanlar	25	50	-	25	-
9.Bilgisayar, öğretmenin rehberlik ve danışmanlık zamanını azaltacaktır.	B.E. Alanlar	11	34	23	27	5
	B.E. Almanlar	25	25	0	50	0
10.Eğitimde bilgisayarın kullanımıyla anlatım yöntemi tarihe karışacaktır.	B.E. Alanlar	9	52	18	18	4
	B.E. Almanlar	-	25	50	25	-
11.Bilgisayarın pahalı ve yapısının karmaşık oluşu sınıfta kullanımını zorlaştırır.	B.E. Alanlar	12	36	28	14	9
	B.E. Almanlar	-	-	25	75	-
12.Bilgisayarın sınıfta kullanımı öğretmenin disiplin ve otoritesini bozacaktır.	B.E. Alanlar	6	45	25	16	8
	B.E. Almanlar	-	-	25	50	25
13.Eğitimde bilgisayarın kullanımı öğrenciler arası ilişkiyi azaltacaktır.	B.E. Alanlar	7	31	22	31	9

	B.E. Almayanlar	-	-	-	75	25
		Kesinlikle Katılmıyoru	Katılmıyoru	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
14.Eğitimde bilgisayarın kullanımıyla, ezberci anlayış önlenecektir.	B.E. Alanlar	10	32	26	28	4
	B.E. Almayanlar	-	-	25	50	25
15.Laboratuar ortamında yapılması tehlikeli ve pahalı olan deneyler benzetişim yöntemi ile kolaylıkla yapılabilmektedir.	B.E. Alanlar	12	17	10	42	19
	B.E. Almayanlar	-	25	-	25	50
16.Bilgisayarın diğer eğitim araçlarından üstün yanı yoktur.	B.E. Alanlar	9	44	18	20	9
	B.E. Almayanlar	-	75	-	25	-
17.Bilgisayar diğer eğitim araçlarının işlevlerini de yerine getirir.	B.E. Alanlar	6	30	29	27	8
	B.E. Almayanlar	-	25	-	50	25
18.Konular daha sistemli ve daha kısa sürede öğrenilebilir.	B.E. Alanlar	10	25	17	43	5
	B.E. Almayanlar	-	25	25	50	-
19.Bilgisayar zamanla öğretmenin yerini alacaktır.	B.E. Alanlar	13	60	9	13	4
	B.E. Almayanlar	-	25	-	75	-
20.Sınıfta bilgisayarın kullanımı öğretmenin insancıl yönünü zayıflatacaktır.	B.E. Alanlar	10	36	26	19	9
	B.E. Almayanlar	-	50	-	25	25
21.Bilgisayar, öğretmenin toplumsallaştırma rolünü zayıflatacaktır.	B.E. Alanlar	9	37	23	27	4
	B.E. Almayanlar	-	-	25	75	-
22.Bilgisayar öğretmeni bilgi aktarma işlevini üstlenecektir.	B.E. Alanlar	7	57	11	20	5
	B.E. Almayanlar	-	25	25	50	-
23.Eğitimde bilgisayarın kullanımı konusunda öğretmenlerden önce yöneticiler eğitilmelidir.	B.E. Alanlar	13	19	13	31	24
	B.E. Almayanlar	-	25	25	50	-
24.Bilgisayarlı eğitim öğretmen yetersizliği sorununu giderecektir.	B.E. Alanlar	12	56	16	12	4
	B.E. Almayanlar	-	50	25	25	-
25.Eğitimde bilgisayarın kullanımı konusunda tüm öğretmenler hizmet içi eğitimden geçirilmelidir.	B.E. Alanlar	11	16	14	42	17
	B.E. Almayanlar	25	-	25	50	-
26.Öğretmen yetiştiren kurumların tüm bölümlerine bilgisayarla ilgili dersler konulmalıdır.	B.E. Alanlar	12	6	11	39	31
	B.E. Almayanlar	-	25	25	50	-
27.Eğitimde bilgisayarın kullanımı öğretmene büyük destek sağlayacaktır.	B.E. Alanlar	11	12	11	55	10

	B.E. Almanlar	-	-	-	100	-
--	---------------	---	---	---	-----	---

Tablo 28a ‘ da bilgisayar kullanımına ilişkin sorular ve 2002 yılı deneklerin eğitimde bilgisayarın kullanımına ilişkin sorulara verdikleri cevapların yüzdesi (%), tablo 28b ‘ de ise 2015 yılı deneklerinin eğitimde bilgisayarın kullanımına ilişkin sorulara verdikleri cevapların yüzdesi (%) yer almaktadır.

Sonuç

Gelişmiş ülkeler arasına girmek üzere olan bir ülke olduğumuz için teknolojik yenilikleri ve gelişimleri takip etmek ve uygulamak zor olmasına rağmen Milli Eğitim Bakanlığı’nın yapmış olduğu birçok proje aracılığıyla eğitim kurumlarımızın bilgi teknolojilerinin gerektirdiği bilgisayar ve benzeri teknolojik ürünlerin temini sağlanmaktadır. Yapılan çalışmanın sonucunda ise 13 yılda ciddi boyutlarda gelişmeler olduğu görülmektedir.

Bunun yanı sıra eğitim sistemi içinde yaşanan bazı sorunlar muhakkak ki vardır. Bu sorunlardan biri teknolojinin hızlı değişimi sonucunda mevcut teknolojik materyallerin yeniliklere uyarlanamaması ya da yenilenememesi durumudur.

Milli Eğitim Bakanlığı’nın, bilgisayar destekli eğitime daha fazla ağırlık vererek, mevcut eğitim durumunu daha elverişli ve kullanılabilir hale getirebilmek için farklı proje çalışmaları adı altında eğitim kurumlarını teknolojiye adapte edip, öğretim ve öğrenim sürecini geliştirmesiyle teknoloji çağına ayak uydurabilen, teknolojinin hakkını veren gelecek nesiller yetiştirmek mümkün olacaktır.

Bir ülkenin en önemli zenginlik kaynağı olan çocuk ve gençlerin, yaşayacakları çağın gereklerine göre yetiştirilmesi stratejik bir önem taşımaktadır. Gelecek, bilgisayarların koordine ve kontrol ettiği, eğitimde bilgi işlem teorisi ve bilgisayarlarının öneminin sürekli arttığı, artacağı düşünüldüğünde, gençliği harmanlayacak ve geleceğe hazırlayacak öğretmenin durumun farkında olması gerekmektedir. Bu kapsamda kurumlar, kamu – özel ayırımı yapılmaksızın konunun önemine vakıf olmalı, bu anlamda yapılması gerekenleri büyük bir cömertlikle yapmalıdır. Sürecin en önemli aktörü olan öğretmenler de, her şeyi kurumlardan, kendi dışlarından beklememeli, süreçteki rollerini çok iyi kavramalı, bu uğurda kendini geliştirmeli, kendine yatırım yapmalıdır. Sürecin tamamının kendisi için dizayn edildiği öğrenci de motive edilmeli, bilgilendirilmeli ve bu üç kesimin etkin hale getirilmesiyle gelecek çağın lider toplumlarından birisi olmak için gayret gösterilmelidir. Hemen her medeni ve önde ülkenin tespit ettiği ve ulaşmak için tüm toplumu seferber ettiği

gelecek vizyonuna sahip örnek ve dünyanın birçok yerindeki insanların ümidi, vizyon kaynağı olan Ülkemizin, öncelikle kendini geliştirmiş on büyük ülke arasına sokabilmesi için geleceğe çok ciddi olarak hazırlanmamız gerektiği açıktır. Gençlerimizi donanımlı hale getirmeden ulusal vizyonlarımızı gerçekleştirme imkanının olmadığını bilerek, toplumun tüm katmanlarının çalışmalarını bu yönde yoğunlaştırması, toplumların öncüleri olan öğretmenlerin de üzerlerine düşenleri büyük bir titizlikle ve zamanında yapması başarıya ulaşmada mihenk taşımız olacaktır.

Kaynakça

Akkoyunlu, B. (1995). Bilgi Teknolojilerinin Okullarda Kullanımı ve Öğretmenlerin Rolü. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. c. 11, 105-109.

Alkan, C. (2011). Eğitim Teknolojisi. Ankara: Anı Yayıncılık.

Baki, A. (2002). *Öğrenen ve Öğretenler İçin Bilgisayar Destekli Matematik*. İstanbul: Ceren Yayın Dağıtım.

Engin, A. O., Tösten, R. ve Kaya, M. D. (2010). Bilgisayar Destekli Eğitim. *Journal of The Institute of Social Sciences*, 5, 69-80.

Gürol, M. (1990). *Eğitim Aracı Olarak Bilgisayara İlişkin Öğretmen Görüş Ve Tutumları*. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

Halis, İ. (2002). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Hamafin, M. J. ve Peck, K. L. (1988). *The Design, Development and Evaluation of Instructional Software*. New York/London.

Keser, H. ve Teker N., (2011). Türkiye’de Bilgisayar Eğitiminde 1960-1988 Yılları Arasındaki Gelişmelerin İncelenmesi. *Elementary Education Online (İlköğretim Online)*, 10(3), 1010-1027.

Köksal, M. ve Yavuz, H. (1992). Bilgisayar Destekli Eğitimin Başarıya Ulaşmasını Etkileyen Faktörler. *Samanyolu Dergisi*, 2(8), 58-61.

Marangoz, M. (2013). *İlköğretim Okullarında Görev Yapan Fen ve Teknoloji Öğretmenlerinin Bilgisayar Destekli Fen ve Teknoloji Öğretimine İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi (Gaziantep ve Kilis İlleri Örnekleme)*. Çukurova Üniversitesi. (Yüksek Lisans Tezi).

Uşun, S. (2004). *Bilgisayar Destekli Öğretimin Temelleri*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.